

5. Strategisk partnerskabsaftale mellem EU og Canada

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Efter flere års forhandlinger er den strategiske partnerskabsaftale mellem EU og Canada faldet på plads. Et af de sidste udestående spørgsmål har været EU's krav om inklusion af de såkaldte politiske klausuler, der i tilfælde af især grove menneskerettighedskrænkelser giver mulighed for suspension eller ophævelse af aftalen. Der er nu fundet et kompromis, der indebærer en meget klar opremsning af politiske situationer, der kan medføre suspension, samt yderligere sanktionsværktøjer.

2. Baggrund

EU's forhandlinger om en strategisk partnerskabsaftale (SPA) med Canada har længe ligget stille bl.a. pga. EU's krav om at få inkluderet de såkaldte politiske klausuler i aftalen. Dette er et krav, som har bund i Den Fælles Holdning fra 2009 vedr. indarbejdelse af politiske standardklausuler i EU's tværgående aftaler med tredjelande. Blandt disse standardklausuler har man fra dansk side navnlig lagt vægt på respekt for menneskerettigheder og sikring af ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben. De politiske klausuler gør det muligt at suspendere eller ophæve aftaler med tredjelande f.eks. i tilfælde af grove menneskerettighedskrænkelser i partnerlandet. Canada har indtil for nyligt modsat sig krav om politiske klausuler, idet man ikke fandt, at den politiske situation i Canada legitimerede en sådan reference i aftalen med EU.

Nu er der imidlertid opnået et kompromis, som består i, at der i aftalens del om de politiske klausuler er indsat en meget klar opremsning af de politiske situationer, som ville kunne medføre en suspension fra den ene – eller anden – parts side af partnerskabsaftalen. Der er som sagt tale om en særdeles klar opremsning af disse hypotetiske politiske situationer – som f.eks. militærkup – for at gøre det helt klart for alle, hvor alvorlig situationen skal være, førend aftalen kan blive suspenderet.

Foruden de politiske klausuler er der desuden blevet indsat yderligere instrumenter i SPA, de såkaldte "Other measures", som vil give både EU og Canada mulighed for at anvende andre former for sanktioner – f.eks. aflysning af højniveaumøder eller suspension af aftaler på andre områder – hvis den politiske situation skulle påkræve det. Dermed er den samlede "værktøjskasse" blevet forøget, således at der med SPA-modellen er skabt et brugbart og reelt katalog af sanktionsmuligheder, der kan justeres i takt med, at en evt. politisk krise bliver nedtrappet eller eskaleres.

3. Formål og indhold

Den strategiske partnerskabsaftale vil give en stærkere ramme for samarbejdet mellem EU og Canada. Som led i den nye aftale er der blevet inkluderet specifikke referencer til politiske forhold, der vil muliggøre en suspension eller ophævelse af SPA, såfremt det måtte vise sig nødvendigt.

Den strategiske partnerskabsaftale med Canada forventes godkendt med henblik på parafering snarest.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218 godkende samarbejdsaftalen.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Indgåelsen af den strategiske samarbejdsaftale med Canada vil styrke samarbejdsrelationerne over Atlanten. Dette gælder ikke kun inden for det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område, men forventes også at have en positiv effekt på samarbejdet inden for f.eks. kultur, uddannelse og forskning.

Aftalen forventes også at give et løft i de aktuelle forhandlinger mellem EU og Canada om en frihandelsaftale (CETA). Indgåelsen af CETA forventes at have positive effekter for dansk økonomi.

Den fundne model for inklusion af politiske klausuler vil formentlig endvidere danne en positiv præcedens for kommende aftaler med lignende landegrupper.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel støtte til den strategiske partnerskabsaftale og opbakning til det indgåede kompromis.

10. Regeringens generelle holdning

Aftalen forventes i sin helhed at have positive effekter på samarbejdet med Canada. Det har fra dansk side været essentielt at få inkluderet de politiske klausuler i den strategiske partnerskabsaftale. Der er nu fundet en løsning, hvorfor regeringen blandt andet af denne årsag kan støtte aftalen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Folketingets Europaudvalg blev senest orienteret om sagen på mødet den 2. maj 2014 i forbindelse med orienteringen om EU/Canada-frihandelsforhandlingerne. EU's forhandlingsmandat blev desuden forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 22. oktober 2010.